

سه‌شنبه ۱۸ آذر ۱۴۰۴ | ۱۸ جمادی‌الثانی ۱۴۴۷

گزارش یک زهرا چیدری

زنگ خطر نظام سلامت با خالی ماندن تخصص کودک

رئیس انجمن پزشکان کودکان ایران با هشدار درباره افت شدید تقاضا برای رشته اطفال معتقد است آینده طب کودکان در کشور با آبربحران روبه‌رو است

خالی ماندن صندلی تخصص اطفال کم‌کم به سمت بحران کمبود متخصص اطفال می‌رود آن هم در شرایطی که سیاست‌های کشور در راستای افزایش جمعیت است و به تبع آن برخی از تخصص‌ها همچون تخصص اطفال بیش از پیش مورد نیاز جامعه است. با وجود این، ماجرا به جایی رسیده که رئیس انجمن پزشکان کودکان ایران نسبت به کمپاب‌شدن پزشکان اطفال در ایران هشدار می‌دهد و می‌گوید «آینده رشته اطفال در کشور کمتر از یک سال در کشورمان حاصل تلاش شبکه این نیز اخباری مبنی بر تعطیلی بخش کودکان در برخی بیمارستان‌های کشور شنیده می‌شد. این در حالی است که شاخص مرگ‌ومیر کودکان به‌داشتی و متخصصان کودکان است و حالا با کمبود متخصص اطفال این شاخص‌ها در خطر قرار می‌گیرد.

■ ■ ■

خالی ماندن صندلی‌های تخصص آن هم در شرایطی که همچنان برای رشته‌های عمومی و موفقیت در کنکور رشته تجربی سر و دست می‌شکنند به معنایی لاینحل تبدیل شده‌است.
آنطور که علی جعفریان، قائم‌مقام وزیر بهداشت و معاون فعلی آموزشی این وزارتخانه خبر می‌دهد در سال ۱۴۰۳ حدود هزار و ۶۰۰ صندلی دستیاری در دانشگاه‌های کشور خالی مانده‌اند. این در حالی است که در طول سه سال گذشته بر اساس تصمیمی که در وزارت بهداشت داشتیم و در حال حاضر نیز در مصوبه برنامه هفتم توسعه وجود دارد، باید سالانه ۱۲ درصد به ظرفیت رشته‌های تخصصی اضافه شود و این مسئله چالش خالی ماندن صندلی‌های تخصص را تشدید می‌کند! نکته قابل تأمل اینجاست که رشته‌های کم تقاضی همچون تخصص‌های اطفال، بیهوشی و اورژانس جزو رشته‌های اصلی و مادر به شمار می‌آیند و خالی ماندن صندلی این رشته‌های می‌تواند در آینده نزدیک نظام سلامت را با چالش‌های جدی مواجه کند.
همچنانکه سر و دست شکاندن برای رشته‌های پرمقاضی و در واقع پول‌سازی مانند زیبایی، گوش و خلق و ببیی با پوست و چشم پزشکی و کشیده شدن تمامی این رشته‌ها و حتی رشته‌های غیر مرتبط به جراحی‌های زیبایی و جوان‌سازی و تزریق ژل و بوتاکس همین حالا هم سلامت مردم را به خطر انداخته و خودش به معضلی بزرگ تبدیل شده‌است.

■ **بحران نظام سلامت در حوزه کودک**

اوضاع سلامت در حوزه کودک انگار بحرانی‌تر از سایر بخش‌هاست، چرا که حتی پرستاری کودکان در کنار مهارت‌های عمومی نیازمند مهارت‌های خاص است. با وجود این، سال گذشته بود که گزارش میدانی «جوان» از بیمارستان کودکان مفید نشان داد یک پرستار به ازای ۱۳ کودک بیمار در این بیمارستان تخصصی

گزارش ۲

مسئاسرگردنی

سال‌هاست خانواده‌های دانش آموزان استثنایی با دغدغه‌هایی مشترک زندگی می‌کنند، دغدغه‌هایی از جنس کمبود امکانات، فاصله طولانی مدار س، هزینه‌های توانبخشی و نگرانی از طرد فرزندانشان در جامعه. از نگاه این خانواده‌ها، مدرسه تنها یک مکان برای آموزش فرزندانِشان نیست، بلکه درِیچه‌ای رو به آینده‌ای مستقل و اجتماعی آنهاست؛ آنهایی که بیش از دیگران نیازمند توجه هستند.

■ ■ ■

در چنین شرایطی، صبح روز گذشته آیین افتتاح مدارس استثنایی برگزار شد. مراسمی که با تأکید بر ضرورت تسریع در متناسب‌سازی فضاهای آموزشی و ایجاد فرصت‌های برابر برای دانش آموزان با نیازهای ویژه همراه بود. در این مراسم که به‌صورت برخط برگزار شد، ۱۷ مدرسه استثنایی در نقاط مختلف کشور به بهره‌برداری رسید و همزمان کاروان تجهیزات تخصصی آموزشی، توانبخشی و تربیت بدنی ویژه مدارس استثنایی نیز به استان‌ها اعزام شد. این مراسم، یادآوری کرد که تفاوت‌هایی‌می‌توانند عامل محدودیت باشند. بی تردید اگر حمایت و توجه کافی وجود داشته باشد، به فرصت‌های تازه برای رشد و یادگیری تبدیل می‌شود.

■ **ایجاد فرصت‌های برابر برای رشد دانش آموزان**

در روزهای که نگاه‌ها به آینده دانش آموزانی دوخته شده که نیازمند توجه ویژه‌ای هستند، آیین افتتاح ۱۷ مدرسه استثنایی و اعزام کاروان تجهیزات آموزشی، توانبخشی و تربیت بدنی برگزار شد. در این مراسم، علیرضا کاظمی، وزیر آموزش و پرورش با قدردانی از اهمیت این مدارس، بر ضرورت تسریع در تکمیل و تجهیز فضاهای آموزشی اظهار داشت که این تلاش‌ها زمینه‌ساز تحقق عدالت آموزشی در کشور است. کاظمی همچنین به اجرای طرح سنجش بدو ورود به مدرسه اشاره کرد: «این طرح از مهر امسال تا مهر سال آینده ادامه خواهد داشت تا دانش آموزان جدید بدون

جامعه

سرویس اجتماعی ۶۰۴۰۲۳۲۸۸۵

قرار دارد. میزان آقبال به این رشته به حدی کاهش یافته که در دومین مرکز مهم آموزشی کشور، از ۶۰ ظرفیت رزیدنتی تنها سه نفر پذیرفته شده‌اند. این آمار زنگ خطری بزرگ برای آینده سلامت کودکان ایران است.»

■ **بی‌میلی به طب اطفال به دلیل در آمد پایین**

دکتر مهدی سالک، نایب رئیس انجمن متخصصان اطفال می‌گوید متخصصان این رشته کمپاب شده‌اند! این هشدار در کنار بررسی وضعیت صندلی‌های خالی تخصص در رشته اطفال می‌تواند از بحرانی جدی در آینده‌ای نزدیک خبر بدهد. سلامت کودکان، به‌عنوان آینده‌سازان جامعه، از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه هر کشور به‌شمار می‌رود. بنابراین، حضور متخصصان اطفال در بیمارستان‌ها و مراکز درمانی ضرورتی انکارناپذیر است. علی ربانی، رئیس انجمن پزشکان کودکان ایران با هشدار درباره افت شدید تقاضا برای رشته اطفال به فارس می‌گوید: «پنده طب کودکان در کشور با آبربحران روبه‌رو است.»
کاهش شدید رزیدنت، تعرفه‌های غیر واقعی، رفتار نامناسب ساختارهای حاکمیتی با پزشکان و طفره رفتن بیمه‌ها از پرداخت‌های واقعی، سلامت نسل‌های آینده را در معرض تهدید قرار داده‌است. رئیس انجمن پزشکان کودکان ایران، با ابراز نگرانی جدی نسبت به شرایط فعلی حوزه اطفال تصریح می‌کند: «امروز رشته اطفال در آستانه یک آبربحران می‌افتد. رشته‌های اصلی که نیاز اصلی سلامت و

۱۷ مدرسه استثنایی در مسیر عدالت آموزشی

وزیر آموزش و پرورش: هدف اصلی، فراهم کردن امکانات مناسب برای شکوفایی استعدادهای همه دانش آموزان است

دانش آموزان دارای نیاز ویژه، بالاتر از بسیاری از افراد عادی است.

■ **در مسیر فراگیر سازی آموزش استثنایی**

اواخر ماه گذشته، سالار قاسمی معاون وزیر آموزش و پرورش در نشست با جامعه خیرین مدرسه‌ساز، تحقق آموزش و پرورش فراگیر را یکی از سیاست‌های اصلی این سازمان دانست و اظهار داشت که سازمان آموزش و پرورش استثنایی باید به عنوان یک نهاد تخصصی در مسیر فراگیر سازی حضور فعال داشته باشد. او همچنین بر ضرورت تقویت ساختار ادارات آموزش و پرورش استثنایی استان‌ها تأکید کرد تا بتوانند نقش پشتیبانی مؤثرتری برای دانش آموزان استثنایی در مدارس عادی ایفا کنند. قاسمی با اشاره به نیازهای زیرساختی این فرآیند گفت: «برای تحقق کامل فراگیر سازی باید محتوای آموزشی مناسب‌سازی شود، فضاهای آموزشی متناسب شوند و نیروی انسانی توانمند گردد. این مسیر زمانبر است، اما در این مدت توسعه و تجهیز مدارس استثنایی باید پاید ادامه یابد.» او حکمرانی مطلوب را مبتنی بر داده‌محوری و مشارکت‌محوری دانست و از تکمیل بانک اطلاعاتی

روزنامه جوان | شماره ۲۷۷۱

داشته باشند و در اینجااست که به خصوصی در مواقع شیوع بیماری‌ها، کودکان و خانواده آنها واقعا مستأصل می‌شوند.»

■ **فقدان فلوشیپ کودکان**

یوسف مجتهدی، رئیس بیمارستان کودکان بهرامی هم با تأکید بر اینکه میزان استقبال از رشته تخصصی کودکان و رشته‌های فوق تخصصی کودکان کاهش یافته و این موضوع در جامعه به راحتی قابل لمس است، می‌گوید: «رشته جراحی کودکان که از افتخارات بیمارستان کودکان بهرامی به حساب می‌آید، اما طی سال‌های اخیر تحت تأثیر قرار گرفته و با فقدان فلوشیپ جراحی کودکان مواجه هستیم. انجام اعمال جراحی کودکان در نقاط مختلف کشور یک افتخار است و نیازی به حضور بیماران در تهران نیست، اما خالی ماندن فلوشیپ جراحی کودکان سبب می‌شود که بیمارستان‌های شهرستان‌ها با فقدان جراح کودکان مواجه شوند.»

به گفته وی پنج رشته کودکان، داخلی، جراحی، بیهوشی و زنان جزو رشته‌های مازور به حساب می‌آیند و اگر یک بیمارستان عمومی بخواهد فعالیت کند می‌بایست این پنج تخصص را داشته باشد. پیش از شرایط کنونی، مشکلی در زمینه تربیت متخصص کودکان نداشتیم، اما شرایط امروز به نحوی است که با کاهش تقاضا رشته تخصص کودکان در دانشگاه علوم پزشکی تهران مواجه هستیم و ظرفیت این رشته در سایر دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور خالی مانده و به «صفر» نزدیک است و در حالی که جزو دانشگاه‌های خوشنام کشور محسوب می‌شوند.

■ **زنگ خطر جدی**

رئیس بیمارستان کودکان بهرامی با بیان اینکه خالی ماندن ظرفیت رشته تخصصی کودکان زنگ خطر محسوب می‌شود، تأکید می‌کند: «شرایط به نحوی است که تعداد متخصصان کودکان طی سه سال آینده به شدت افت می‌کند و با فقدان ارسال تعهدین به مناطق محروم مواجه می‌شویم.»

■ **تعطیلی بخش اطفال در برخی بیمارستان‌ها**

دکتر سالک در واکنش به تعطیلی بخش اطفال در برخی بیمارستان‌ها می‌گوید: «اکثریت بیمارستان‌ها، دیگر تمایلی به داشتن بخش کودکان ندارند. بخش کودکان بخش ضررده‌ی است، چون تعرفه‌هایش بسیار پایین است و بیمارستان‌ها به جای اینکه نتخشان را با یک بیمار کودک اشغال کنند که مراقبت و نگهداری از آن نیاز به مهارت بیشتری دارد، ترجیح می‌دهند یک بیمار ارتوپدی و جراحی بخواه‌اند و افرادی را انتخاب می‌کنند که درآمد بیمارستان بیشتر شود و دادن هر کدام از این مؤلفه‌ها، نoid خوبی برای کشور ندارد. وضعیت کنونی رشته تخصصی کودکان به اقدام و عمل نیاز دارد و می‌بایست اقدامی در این راستا کرد.

سلامت

از هر ۳ کودک یکی خارج از قانون واگذار می‌شود!

گزارش تحلیلی سازمان بهزیستی ضمن بررسی ۱۸ هزار پرونده فرزندخواندگی طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۳ تصویر نگران‌کننده‌ای از واقعیت‌های پنهان واگذاری‌های زیرزمینی توسیم می‌کند. براساس تازه‌ترین گزارش تحلیلی سازمان بهزیستی، پدیده مراقبت و فرزندخواندگی غیرقانونی نه تنها کاهش نیافته، بلکه در سال‌های اخیر به یکی از چالش‌های جدی نظام حمایتی و قضایی کشور تبدیل شده‌است. آمار ی که بهزیستی از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۳ منتشر کرده نشان می‌دهد از هر سه فرزندخواندگی، یک مورد غیرقانونی بوده‌است. گزارش تحلیلی درباره تجارت عملیاتی سازمان بهزیستی از مراقبت غیرقانونی کودکان توسط فاطمه رضایی کارشناس حقوق کودکان و نوجوانان و با نظارت حمیدرضا الوند مدیر کل دفتر مراقبت و توانمندسازی کودکان و نوجوانان سازمان بهزیستی تهیه شده‌است. سید حسن موسوی چلک، معاون سلامت اجتماعی سازمان بهزیستی در مقدمه این گزارش یشاد آور شده‌است: یکی از الزامات حمایت از کودکان بی‌سرپرست و بدسرپرست به اشکال مختلف از جمله فرزندخواندگی این است که هر نوع حمایت و مداخله باید در چارچوب اسناد و قوانین مرتبط باشد تا هم امکان بررسی دقیق وضعیت خانواده‌ها و هم امکان نظارت اثربخش میسر شود. یکی از نگرانی‌هایی که گزارش حاضر هم به آن می‌پردازد، فرزندخواندگی غیرقانونی و مشکلاتی است که بعد از مدتی گریبان خانواده‌ها و کودکان در حوزه‌ها و امور مختلف از جمله تحصیل، ازدواج، اشتغال و مدارک هویتی می‌گیرد، ضمن اینکه غیرقانونی بودن آن هم خود می‌تواند جایگاه قانون و ضمانت اجرای آن را تحت‌الشعاع قرار دهد.

از مجموع ۱۸هزار و ۲۴۰ پرونده فرزندخواندگی ثبت‌شده در این بازه زمانی، ۱۳ هزار و ۲۰ مورد (۷۱درصد) قانونی و هزار و ۲۲۴ مورد (۲۹درصد) غیرقانونی ثبت شده‌است. بیشترین اوج این بحران در سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱ رخ داده دوره‌ای که در برخی سال‌ها سهم مراقبت غیرقانونی به ۴۴ درصد رسیده‌است، یعنی تقریباً از هر دو کودک یکی از مسیر غیررسمی واگذار شده‌است. در دوره زمانی ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ یک تغییر محسوس رخ داده‌است در سال ۱۴۰۲، ۲۰ درصد و در سال ۱۴۰۳، ۲۲ درصد فرزند خواندگی به مراقبت غیرقانونی اختصاص داده شده‌است. در این دو سال بر عکس سهم فرزندخواندگی‌های قانونی به شدت افزایش یافته‌است. ۲هزار و ۵۶ مورد در ۱۴۰۲ بالاترین رقم در ۱۲ سال اخیر.

به نظر می‌رسد اصلاحات اجرایی، افزایش ظرفیت پذیرش و شاید تشدید نظارت قضایی و اجتماعی در این سال‌ها باعث کاهش شدید آمار غیرقانونی شده‌است. سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۴۰۱، دوره‌ای با بالاترین ریسک مراقبت غیرقانونی بوده‌است در این بازه از هر دو کودک یکی از مسیر غیرقانونی واگذار شده بالاترین سال ۱۳۹۹ با ۴۴ درصد غیرقانونی را نشان می‌دهد.

■ **فرزندخواندگی غیرقانونی چگونه رخ می‌دهد؟**

در این گزارش، مهم‌ترین شیوه‌های رایج مراقبت غیرقانونی چنین معرفی شده‌اند:

– خرید و فروش نوزاد از طریق واسطه‌ها، دلالان یا حتی برخی کارکنان مراکز درمانی و ثبت احوال

– پیدا کردن یا ادعای یافتن کودک

– واگذاری کودک از سوی خانواده زیستی به خویشاوندان یا آشنایان، بدون طی مراحل قانونی

–ربایش یا پذیرش کودک در دوران بارداری و توافق پیش از تولد گروه اصلی کودکان مورد هدف نیز نوزادان دختر و سالم هستند،

بیشترین تقاضا به کودکان بسیار کم‌سن اختصاص دارد.

■ **دلایل شیوع فرزندخواندگی غیرقانونی**

گزارش بهزیستی مجموعه‌ای از عوامل اقتصادی، فرهنگی، قانونی و ساختاری را دلایل اصلی این روند معرفی می‌کند. فقر شدید، اعتیاد والدین، بزه‌های مادر، بارداری خارج از ازدواج یا ازدواج موقت ثبت‌نشده، ناآگاهی از سازوکار رسمی واگذاری و نبود محل امن برای تحویل نوزاد.
شورای و طولانی‌بودن فرایند قانونی، نداشتن شرایط قانونی (سن، سلامت، وضعیت اقتصادی و سوء سابقه)، تمایل شدید به دریافت نوزاد سالم، نگرانی از درج اطلاعات فرزندخواندگی در شناسنامه و ترس از بازگشت خانواده زیستی.

گزارش

رئیس مرکز بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت:

آلودگی هوا

احتمال ابتلا به آنفلوآنزا را بیشتر می‌کند

رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی گفت: آلودگی هوا منجر به التهاب ریه شده و این التهاب باعث مستعد شدن برای ابتلا به عفونت‌های تنفسی مانند آنفلوآنزا می‌شود.
بنابراین آلودگی هوا و همزمانی آن با شیوع ویروس، اثر هم‌افزایی دارد.
قباد مرادی درباره همزمانی آلودگی هوا و شیوع ویروس آنفلوآنزا افزود: وقتی آلودگی هوا وجود دارد، استعداد ریه ملتهب و آسیب‌پذیر برای ابتلا به ویروس آنفلوآنزا نیز بیشتر می‌شود. وی ادامه داد: اگر سایت مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری‌های ایالات متحده آمریکا را بررسی کنید، مشاهده می‌شود که به طور مثال امسال ۴۰ درصد مردم به آنفلوآنزا مبتلا شده‌اند که ۲۰ درصد این افراد به پزشک مراجعه کرده و ۵ درصد نیز در بیمارستان‌ها بستری می‌شوند. به گفته وی، همچنین در سال گذشته ۲۸ تا ۳۱ هزار نفر به دلیل ابتلا به ویروس آنفلوآنزا در کشور فوت کرده‌اند.

■ **آنفلوآنزا در افراد مبتلا به بیماری زمینه‌ای منجر به مرگ می‌شود**

رئیس مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تصریح کرد: البته این وضعیت هر سال به دلیل شیوع ویروس آنفلوآنزا و عفونت‌های تنفسی در همه کشورهای دنیا روی می‌دهد؛ اصولاً آنفلوآنزا و دیگر عفونت‌های تنفسی می‌توانند موجب مرگ و میر شوند، ولی عموماً در افرادی که مبتلا به بیماری‌های زمینه‌ای هستند، این احتمال بیشتر است. با گزارش ایرنا مرادی افزود: در هفته گذشته، ۳۴ درصد افرادی که به دلیل ابتلا به عفونت‌های تنفسی به مراکز درمانی مراجعه کرده‌اند یا بستری شده‌اند، تست مثبت آنفلوآنزا داشته‌اند. معمولاً در حالت‌های عادی، این میزان کمتر از ۱۰ درصد است.

خبرگزاری

رئیس هیئت امنای ستاد دیه کشور گفت: آمار زندانیان جرائم غیرعمد با افزایش بالایی به عدد ۲۰ هزار و ۱۷۶ نفر در کشور رسیده‌است که ۴۰ درصد این گرفتاران به بنداران تشکیل می‌دهند.

■ رئیس سازمان بهزیستی کشور اعلام کرد: دومین آزمون استخدای ویژه معلولان پیش از عید برگزار می‌شود و بیش از ۴ هزار نفر از افراد دارای معلولیت جذب خواهند شد.

■ وزیر آموزش و پرورش با اشاره به اینکه استفاده از شبکه آموزشی شاد برای معلمان و دانش آموزان رایگان است گفت: طبق برنامه‌ریزی‌ها حدود ۷ همت (۷ هزار میلیارد تومان) اعتبار جدید برای ارتقای ۴۸۰۰ سرور جدید تعلق گرفت.